

DE VLAAMSE MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING**Betreft: Oprichting van het Flanders Future Techfund****1. INHOUDELIJK****1.1 Context & probleemstelling**

Via dotaties aan de strategische onderzoekscentra (Imec, VIB, Flanders Make, Vito) investeert Vlaanderen elk jaar ongeveer 250 miljoen euro in de opbouw van een strategische onderzoeksportefeuille bij deze SOC's. Daarnaast investeert Vlaanderen via diverse kanalen zoals het BOF en IOF jaarlijks 270 miljoen euro in de opbouw van een technologie portfolio bij de universiteiten in Vlaanderen. Een speerpunt in de strategie van de SOC's, en focus van Vlaanderen in het onderzoeksbeleid van de universiteiten, is de maximale regionale impact van deze technologie door de creatie van grootschalige Vlaamse spin-offs of kritische technologiesamenwerking met Vlaamse bedrijven.

Veel van de technologie die binnen de SOC's en de universiteiten ontwikkeld wordt is inzetbaar in diverse sectoren en toepassingen. Het zijn zogenaamde platformtechnologieën. Denk bijvoorbeeld aan de hyperspectrale cameratechnologie van imec, die gebruikt kan worden in een breed scala aan sectoren gaande van integratie in smartphones over veiligheidstoepassingen en geneesmiddelenontwikkeling tot een herkenningssysteem van welke groenten oogstrijp zijn op een landbouwmachine.

Vandaag stellen we vast dat de huidige valorisatiemodellen onvoldoende in staat zijn om het brede potentieel van deze platformtechnologie te capteren. Het doorontwikkelen van een technologieplatform naar een matuur prototype dat inzetbaar is voor diverse toepassingen is bijzonder kapitaalsintensief (typisch in de grootte orde van 10-15M gedurende een 3 tal jaar). Het is dus bijzonder moeilijk om voor deze technologie ontwikkeling externe investeerders aan te trekken, aangezien er nog geen bewezen prototype is en de ontwikkelingskosten aanzienlijk zijn.

Wanneer men er toch in slaagt om in deze vroege fase externe investeerders aan te trekken is het logisch dat deze het kapitaalrisico willen minimaliseren en een zekerheid van return nastreven. Om deze reden sturen zij er vaak sterk op aan om de verdere ontwikkeling van het brede platform voor diverse toepassingen te verengen tot 1 specifieke toepassing, waarvoor de weg naar commercialisatie het kortst is. Hierdoor ligt de investering in het achterliggende technologieplatform stil, waardoor concurrerende initiatieven wereldwijd de mogelijkheid krijgen om in te lopen en de andere toepassingsgebieden in te nemen. Voor Vlaanderen betekent dit een sub-optimale return op zijn leidende technologieplatformen, waarin jaren geïnvesteerd is met overheidsdotaties, maar die vervolgens niet doorontwikkeld kunnen worden voor hun volledige brede marktpotentieel.

1.2 Flanders Future Techfund: een financieringsfonds voor Vlaamse platformtechnologie

a. Strategische doelstelling & missie

Het is aan dit probleem dat dit voorstel een oplossing wil bieden, door het creëren van een fonds dat de doorontwikkeling van deze achterliggende platformen voldoende ver financiert, zodat er parallel aan de marktvalorisatie van een specifieke toepassing met marktinvesteerders ook kan worden doorgewerkt aan de ontwikkeling van het technologieplatform voor andere toepassingen.

De missie van het nieuwe fonds is om de platform technologie aanwezig in het Vlaamse onderzoek van SOC's en universiteiten en de Vlaamse speerpuntclusters naar de markt te brengen via start-ups met een brede productportefeuille en een sterk groeipotentieel en/of via licentieovereenkomsten met bestaande bedrijven. De investeringen beogen het opzetten van Special Purpose Vehicles (SPV's) voor financiering van strategische ontwikkelingen die leiden tot een demonstratie van platformen voor multi-product applicaties. Dit fonds moet het mogelijk maken deze nieuwe initiatieven zowel snel (via vroege productdemonstratie) als breed (via multi-product platformontwikkeling) in de markt te zetten.

De strategische doelstelling voor Vlaanderen zit in de brede valorisatie van Vlaamse technologieplatformen door de oprichting van Vlaamse bedrijven gebaseerd op deze platformen of het verstrekken van licenties aan bestaande bedrijven, en het verbreden van het verdienmodel van onderzoek in Vlaanderen door te verschuiven van een subsidie- naar een investeringslogica. Het fonds wordt, gelet op bovenstaande, opgezet als een evergreen fonds, met eigen rechtspersoonlijkheid en een eigen raad van bestuur, dat rechtstreeks onder het Vlaams gewest ressorteert.

Het is essentieel aan te stippen dat de doelstelling van het fonds investeringsdossiers gebaseerd op technologieplatformen betreft en geen onderzoeksfinanciering met een subsidieloga. De Platformen waar het Flanders Future Techfund in zal investeren dienen reeds voldoende matuur te zijn: een duidelijk aantoonbaar marktpotentieel onderbouwd met een solide businessplan en marktanalyse te hebben. Ze dienen bovendien gevalideerd te worden door een private co-investeerder die minimaal 10% participeert op niveau van het brede technologieplatform en de leiding neemt in de oprichting van een eerste productapplicatie-bedrijf op basis van dit technologieplatform of een licentie afneemt voor een toepassing van het platform (waardoor de totale verhouding publiek-privaat in de financiering over SPV+productbedrijf samen evolueert naar minimaal 80-20). Essentieel is dat de private investeerder van in het begin risico draagt op het niveau van de toepassing wanneer de ontwikkeling van de achterliggende technologie op SPV niveau niet zou verlopen zoals voorzien. Dit kan bijvoorbeeld doordat simultaan met de ontwikkeling van de technologie door de SPV geïnvesteerd wordt in de integratie van deze technologie volgens de afgesproken specificaties in een product op het niveau van het productbedrijf. Het fonds aligneert zich qua return op de investeringsvoorwaarden van de private co-financier. De vergoeding van de SOC of universiteit op het moment van oprichting van de SPV voor de inbreng van de basis van het technologieplatform wordt gelinkt aan de succesvolle vermarkting van het technologieplatform, bijvoorbeeld door toekenning van aandelen op SPV niveau of licentie inkomsten gebaseerd op commerciële inkomsten. Er wordt aandacht besteed aan de opbouw van competenties binnen de SPV, zonder dat dit de competenties van de SOC of universiteit om verder duurzaam platformtechnologieën te genereren in het gedrang brengt. Vermits het de bedoeling is dat dit fonds grote schaalbare initiatieven initieert gebaseerd op breed inzetbare technologieplatformen, worden enkel dossiers overwogen met een investeringscommitment per dossier van minimaal 5 miljoen euro. De maximale investeringscommitment die FFTF per dossier kan nemen bedraagt 15 miljoen euro of 10% van de toegewezen middelen wanneer dit op basis van verdere kapitalisering van het fonds meer dan 15 miljoen euro zou bedragen. Voor elk dossier wordt een SPV structuur (aparte legale entiteit) opgericht, met minimale overhead, waarbij maximaal toegang verleend wordt tot de brede multidisciplinaire expertise en infrastructuur van de SOC of universiteit die het dossier aanbrengt.

b. Financieringsstructuur en beheer

Het fonds wordt samengesteld via een ESR8 investering van 75 miljoen vanuit de beschikbare middelen van het beleidsdomein Economie & Innovatie. Indien mogelijk worden deze middelen aangevuld met een bijkomende kapitaalsparticipatie van EIF, waartoe gesprekken zullen opgestart worden eens het fonds operationeel is. Vervolgens zullen deze middelen stelselmatig en in functie van de investeringsnoden aangevuld worden met aandeelhoudersleningen tot maximaal 300 miljoen euro aan leningen.

De opvraging van deze leningen zal voorgelegd worden aan de Vlaamse regering waarbij de beslissing tot vrijgave van de schijf aan leningen gebaseerd wordt op een update over de werking van het fonds tot op dat punt zoals voorzien. Concreet betekent dit een update over de technologische progressie van de dossiers en in het bijzonder de mate waarin zij erin slagen bijkomend extern kapitaal op te halen om hun platform verder te commercialiseren met bijhorende waardeestijging voor het achterliggende platform als gevolg. Gelet op de lange doorlooptijd van technologieplatformen, van doorontwikkeling tot een prototype tot commercialisatie van de technologie in verschillende sectoren is een voldoende lange investeringshorizon noodzakelijk. De verwachte doorlooptijd van een dossier bedraagt 10-12 jaar tussen initiële investering in het platform en de return on investment in de vorm van aandelenverkoop, licenties of dividenden. Ook is een voldoende gediversifieerde portfolio noodzakelijk om het technologisch ontwikkelingsrisico te spreiden. Daarom wordt op vandaag reeds de intentie geuit m.b.t. de bijkomende financiering ten belope van 300 miljoen euro, om deze fonds filosofie in de praktijk te kunnen brengen.

Om deze oplossing te kunnen positioneren als een permanente boost op het Vlaamse valorisatiebeleid van platformtechnologie, moet het fonds in staat zijn om deze periode te overbruggen om tot een rollend model te komen. Op basis van de voorliggende ambitie zou het fonds in staat moeten zijn om 2 à 3 platformen per jaar te financieren gedurende een periode van 10 jaar. Het is uitdrukkelijk de ambitie om vanuit dit fonds de initiële kapitaalsronde van technologieplatformen te trekken, aangezien daar het marktfalen zit. De doelstelling is om de geïnvesteerde dossiers tot aan een bewezen prototype te brengen waarbij marktinvesteerders in een vervolgekapaalsronde de meerderheidsparticipatie in een dossier overnemen.

De oprichting van Flanders Future Techfund als aparte rechtspersoon wordt gebaseerd op de rechtsgrond voorzien in artikel.III. 17 van het bestuursdecreet, waarbij machtiging wordt verleend aan het Vlaamse Gewest voor het oprichten van vennootschappen volgens privaatrecht waaraan geen publieke taken worden overgedragen. In casu betreft de oprichting een financieel oogmerk en geen overdracht van publieke taak. De ontwerpstatuten van het fonds zullen meegedeeld worden aan de Vlaamse regering.

c. ESR8 validatie INR

Het fonds wordt opgezet in een ESR8 structuur. Om een onvoorziene ESR-impact te vermijden werd het businessplan voorafgaandelijk uitgebreid afgetoetst met het INR, in aanwezigheid van de administratie financiën en begroting en werd vervolgens een formeel advies gevraagd aan het INR met betrekking tot de ESR8 kwalificatie van voorliggende werking. Dit positief advies, dat de ESR8 kwalificatie van het Flanders Future Techfund bevestigt op basis van een concrete case inzake de vermarkting van een platform voor vrijstaande holografische beelden, zoals die werd uitgewerkt tussen het Flanders Future Techfund, imec, en het Imec.Xpand durfkapitaalfonds, is toegevoegd als bijlage aan deze nota.

d. Fiduciair beheer PMV

Het fonds wordt in fiduciair beheer gegeven aan PMV, als bijzondere opdracht onder de samenwerkingsovereenkomst tussen PMV en het Vlaamse gewest. De fiduciaire beheersvergoeding evenals alle andere kosten verbonden aan het goed beheer van het fonds (vergoedingen leden raden van bestuur, experts, leden investeringscomité, ...) wordt aangerekend op de beleidskredieten van het departement EWI. De fiduciaire beheersvergoeding bestaat uit een vast en een variabel deel. Op vaste basis wordt 0,5% van de totaliteit van de toegewezen middelen genomen, met een minimum van 500K per jaar en een maximum van 1,25M per jaar. Daarnaast wordt een variabele incentive structuur uitgewerkt waarbij PMV een verhoging van de fiduciaire beheersvergoeding verkrijgt in functie van bereikte doelstellingen, zowel kwantitatief als kwalitatief, in lijn met de strategische doelstellingen van het fonds zoals hierboven uiteengezet. Enkele uitgangspunten hierbij zijn;

- de return van het fonds is boven break-even na een evaluatieperiode van 10 jaar: 25% van de meerwaarde wordt toegekend aan PMV als incentive fee
- een return boven 10% IRR op SPV niveau: 25% van de meerwaarde wordt toegekend aan PMV als incentive fee
- realisatie van SPV's waaruit meerdere productbedrijven opgericht worden die elk succesvol kapitaal ophalen of meerdere licenties voor verschillende producttoepassingen verstrekt worden

e. Governance model van het fonds

Naast een eigen raad van bestuur wordt ook een investeringscomité voor het fonds samengesteld, waaraan PMV als fondsbeheerder de uitgewerkte investeringsdossiers voorlegt. De focus van dit investeringscomité is het valideren van het potentieel van het technologieplatform vanuit technisch en business perspectief. Per dossier wordt het investeringscomité samengesteld uit onafhankelijke experts (streefcijfer 3 per dossier) in functie van het voorliggende technologieplatform met kennis van zowel de technologie als het marktpotentieel. De selectie van deze experts gebeurt door de private investeerder in samenspraak met PMV, met advies van de kennisinstelling die het dossier aanbrengt.

Deze externe experts per dossier vormen het investeringscomité, dat gecomplementeerd wordt met maximaal 3 vaste leden aangeduid door het Vlaams gewest, wiens profiel een bijzondere affiniteit aantoon met de doelstelling van het fonds naar financiering van onderzoek- en technologie gedreven platformbedrijven, het ecosysteem van strategisch onderzoek in Vlaanderen evenals ervaring met vroege fase kapitaalsinvesteringen. Het betreft geen klassieke durfkapitaal investeringsprofielen: rechtstreekse financiële return is niet de hoofddoelstelling van het fonds maar wel de duurzame, brede valorisatie van Vlaamse platformtechnologie volgens een investeringslogica.

De raad van bestuur van het fonds wordt als volgt samengesteld:

- 4 bestuurders namens de Vlaamse overheid en 2 onafhankelijke bestuurders conform het decreet deugdelijk bestuur, met expert kennis van 1 of meerdere van volgende elementen: vroege fase technologiegedreven ondernemerschap, het Vlaamse onderzoekslandschap, de ontwikkeling en vermarkting van technologieplatformen, sector kennis van sectoren waarin Vlaanderen over bijzondere technologie expertise beschikt (e.g.. Nano-elektronica, Life Sciences, ...)
- Een regeringsafgevaardigde namens financiën en begroting die waakt over de ESR matige richtlijnen van toepassing op de investeringsdossiers

- Een regeringsafgevaardigde namens de functioneel bevoegde minister van economie & innovatie

Op het niveau van de SPV's is in de indicatieve samenstelling van de raad van bestuur de volgende:

- Minimaal 2 onafhankelijke bestuurders aangeduid namens FFTF met expertise in het betrokken technologieplatform en/of kennis van de markttoepassingen van de technologie.
- Minimaal 1 bestuurder namens de private co-investeerder (in functie van % investering in SPV)
- 1 bestuurder namens FFTF vanuit fiduciair beheerder PMV
- Minimaal 1 bestuurder namens de kennispartner die de basis van het technologieplatform inbrengt (in functie van de valuatie van de inbreng)

Uitgaande van een co-investeringsmodel kan het fonds in principe tot maximum 90% van de gevraagde middelen investeren in een project of SPV. Concreet betekent dit dat een investering door het fonds altijd gevalideerd moet worden door een externe investeerder op het niveau van het technologieplatform voor minimum 10%. In het geval er een mogelijks ESR her kwalificatie risico ontstaat, doordat het investeringscomité zou voorstellen om te investeren in een dossier, waar een herkapitalisatie nodig is na eerdere verliezen, dient dit voorstel voorafgaand goedgekeurd worden door de Vlaamse regering die hiervoor dan desgevallend de nodige ESR uitgaven reserveert. Deze verplichting zal ingeschreven worden in het fiduciair beheersmandaat.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het fonds wordt samengesteld via een ESR8 investering van 75 miljoen euro vanuit de beschikbare middelen van het beleidsdomein Economie & Innovatie voorzien op artikel CB0-1CEX2BA-PA, basisallocatie 1CD006, Indien mogelijk worden deze middelen aangevuld met een bijkomende kapitaalsparticipatie van EIF, waartoe gesprekken opgestart worden eens het fonds operationeel is. Vervolgens kunnen deze middelen stelselmatig en in functie van de investeringsnoden aangevuld worden met aandeelhoudersleningen tot maximaal 300 miljoen euro aan leningen. De vrijgave van deze leningen zal voorgelegd worden aan de Vlaamse regering zoals omschreven in deze nota.

De fiduciaire beheersvergoedingen evenals alle andere kosten voor het goed beheer van het fonds worden aangerekend op de beleidskredieten van het departement EWI.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 12 maart 2019.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 26 maart 2019.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

- personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van de lopende uitgaven;
- investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- ontvangsten: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van de eventuele bijkomende financiële middelen;
- conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand en het personeelsbudget van de Vlaamse Gemeenschap.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Niet van toepassing.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan de oprichting van het Flanders Future Techfund zoals omschreven in deze nota;
- 2° de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport te gelasten met de uitvoering van deze beslissing inclusief de formele oprichting van het fonds als juridische entiteit en het afsluiten van het fiduciair beheer mandaat. Voor de oprichting zullen de ontwerpstatuten van het Flanders Future Techfund ter goedkeuring voorgelegd worden aan de Vlaamse regering.

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,
Philippe MUYTERS

Bijlagen:

- INR advies Flanders Future Techfund
- het advies van de Inspectie van Financiën dd. 12/03/2019;
- het begrotingsakkoord dd. 26/03/2019